

HÖGSTA FÖRVALTNINGS- DOMSTOLEN

*Högsta förvaltningsdomstolens årsberättelse
för år 2000 har publicerats på finska,
svenska, engelska och franska.*

*Illustration på omslaget:
Kimmo Pälikkö "Fabiansgatan 15"*

4	<i>Rättstillämpningen på 2000-talet president Pekka Hallberg</i>
6	<i>Den högsta förvaltningsdomstolen</i>
7	<i>Om rättskipningen år 2000</i>
9	<i>Om mervärdesbeskattningen förvaltningsrådet Raimo Anttila</i>
10	<i>Om social- och hälsovårdsmålen förvaltningsrådet Marita Liljeström förvaltningssekreterare Aila Linnakangas</i>
12	<i>Om nätverket Natura 2000 förvaltningsrådet Pekka Vihervuori</i>
13	<i>Om verksamheten</i>
16	<i>Organisation och personal</i>
19	<i>Statistik</i>
32	<i>De regionala förvaltnings- domstolarna</i>
33	<i>Statistik över de regionala förvaltningsdomstolarna</i>

Rättstillämpningen på 2000-talet

Pekka Hallberg

President vid högsta förvaltningsdomstolen

Välståndsbbygget kräver förtroende för att rättvisa beslut fattas och att rättvisan har sin gång. Inser vi i tillräcklig grad vilken betydelse en åskådlig lagstiftning, en god förvaltning och ett välfungerande domstolsväsen har för vår samhällsutveckling?

Rättskipningen och grundlagen.

Grundlagen betonar rättskipningens betydelse. Utöver de grundläggande värderingarna som finns upptecknade i vår grundlag, människovärdets okränkbarhet, den enskilda människans frihet och rättigheter och rättvisan kan vi finna en människocentrerad synvinkel i de grundläggande rättigheterna. Rättvisa är alltså klart och tydligt målet när domstolarna avgör enskilda rättstvister och lagligheten av förvaltningsmyndigheternas beslut.

Grundlagen av år 2000 har ytterligare befast rättsstatsprinciperna och stabiliserat domstolsväsendets struktur. De nya uttryckliga bestämmelserna om de regionala förvaltningsdomstolarna har ökat tillförsikten när det gäller att utveckla vår förvaltningsprocess.

Enligt grundlagen skall högsta förvaltningsdomstolen jämsides med sina domstolstoppgifter övervaka rättskipningen inom sitt behörighetsområde och göra framställningar om lagstiftningsåtgärder. Uppgifterna som helhet avspeglar ansva-

ret för ett välfungerande rättsskydd och besvärssystem.

Rättskipningen som en del av samhällsutvecklingen. Berättelsen om högsta förvaltningsdomstolens verksamhet år 2000 redogör inte bara för lagskipningen utan också om annan verksamhet i förvaltningsdomstolarna.

De förändringar som skett i sakinledningen markerar också hur rättsproblemen utvecklas. Till exempel fjolårets största grupp av mål, Natura, strukturerar vår bild av de krav som ställs genom europarätten, av de problem som uppstår i förfarandet, av medborgarnas behov av rättsskydd och av särdragen i vår natur.

Rättsstatistiken ger inte en tillräckligt tydlig bild den rättsliga situationen. Den måste analyseras ur ett vidare perspektiv. Det är viktigt att beakta informationen om socialskyddet och sysselsättningen, näringarna och den ekonomiska utvecklingen liksom också samhällsförändringarna i allmänhet. Rättskipningen kan sålunda införlivas i den allmänna samhällsutvecklingen på ett konstruktivt sätt.

Förvaltningsdomstolarnas nyckelroll i integrationsutvecklingen.

Rättstvister som gäller de fyra grundläggande friheterna inom Europeiska unionen (EU), dvs. den fria rörligheten för

personer, varor, tjänster och kapital, berör i första hand förvaltningsprocessen.

Tillämpningen av de nya rättskällorna, EG-normerna, är fördelad på medlemsstaternas domstolar. Under anpassningen till dessa normer har det varit viktigt att hålla fast vid våra principer om rättvis rättegång och en praktisk förvaltningsprocess.

De flesta EU-länder har ett starkt förvaltningsdomstolväsende. Föreningen för de högsta förvaltningsdomstolarna har nu grundats och inlett sin verksamhet. En förstärkning av förvaltningsprocessen prioriteras också i de länder som har ansökt om medlemskap i EU.

Rättstvister inom förvaltningen ger också en inblick i medborgarnas vardag. Tyngdpunkten i utvecklingen inom EU borde också allmänt sett förskjutas från institutionerna mot ett europeernas Europa, där de kulturella och lokala särdragen och styrkan i beslutsfattandet på gräsrotsnivå fortfarande vilar på en stadig grund.

Rättskipningens tillgänglighet.

Den allmänna rätten att söka ändring i myndigheternas beslut i vårt land stadfästes i lag år 1950. Utgående från en riksdagsmotion gavs då en bestämmelse om rätten att söka ändring i statsrådets beslut hos högsta förvaltningsdomstolen. Denna

reform, som ligger ett halvsekel tillbaka i tiden, har också jämnat vägen för att uppfylla procedurkraven som ställdes senare genom människorättsavtalet.

Rätten att söka ändring och de övriga grundläggande principerna för en rättvis rättegång finns nu inskrivna i grundlagen. Vi har kunnat bibehålla rättsskyddsprincipen om allmän besvärsmått, och högsta förvaltningsdomstolen har inget allmänt system med besvärstillstånd. Förfarandet regleras numera av en egen tidsenlig lag från år 1996. Lagen framhäver en aktiv processledning och likaså domstolens skyldighet att se till att målen reds ut.

Vår sociala rättegångstradition har varit föremål för internationellt intresse. Rättstvister inom den offentliga förvaltningen omfattar i allmänhet ett stort antal parter med varierande förutsättningar att föra sin sak. För att trygga en sann opartiskhet, den så kallade equality of arms-principen, måste domstolarna behålla sin ställning som ledare av rättegången.

I samband med kommande reformer är det skäl att komma ihåg att rätten att söka ändring inte skall begränsas utan anledning och att rättegången inte skall tillfoga ytterligare formföreskrifter. Förfarandet skall alltid utvecklas med rättsskyddet som utgångspunkt. En balanserad lagskipning baserar sig på rättvisa och sanning. ■

Den högsta förvaltningsdomstolen

Enligt Finlands grundlag utövas den högsta domsrätten i förvaltningsmål av högsta förvaltningsdomstolen. I tviste- och brottmål utövas den högsta domsrätten av högsta domstolen. Högsta förvaltningsdomstolen och högsta domstolen inrättades år 1918.

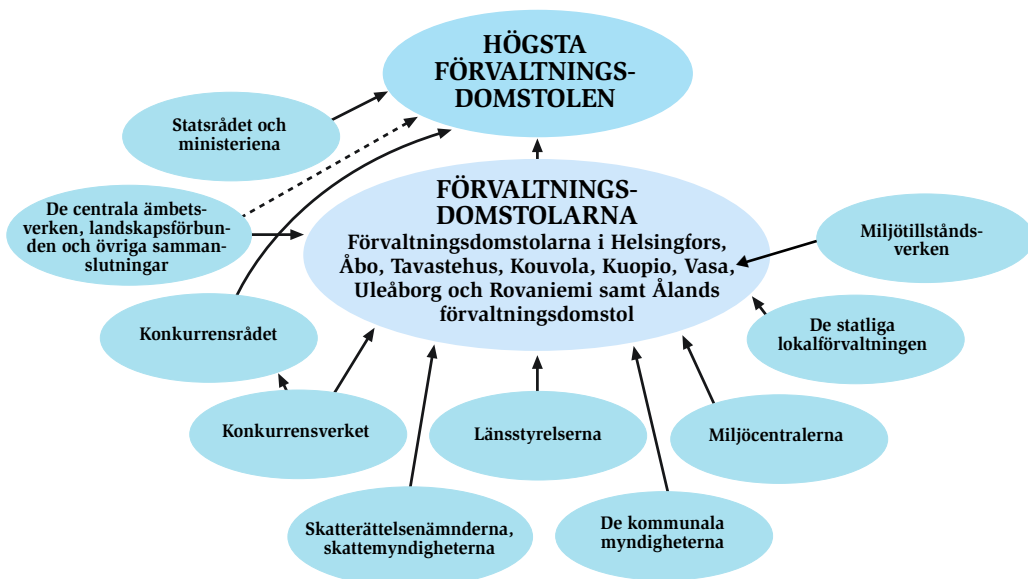
Grundlagen förutsätter att all utövning av offentlig makt skall bygga på lag. Var och en har rätt att få lagligheten av ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter avgjord vid en förvaltningsdomstol. Den allmänna rätten att söka ändring i förvaltningsbeslut regleras närmast i förvaltningsprocesslagen.

Största delen av de grupper av ärenden som högsta förvaltningsdomstolen behandlar omfattas inte av ett system för besvärstillstånd. I dessa mål har parterna rätt att söka ändring och högsta för-

valtningsdomstolen avgör målen också i sak.

Förvaltningsprocesslagen reglerar lagskipningen i förvaltningsdomstolarna. Den som söker ändring garanteras rättskydd genom en bestämmelse i förvaltningsprocesslagen som kallas officialprincipen och rättsskyddsprincipen och som går ut på att domstolen för sin del skall se till att ärendet blir utrett. Parterna kan i allmänhet föra sin sak utan ombud, vilket gör det lättare att söka ändring och få rättsskydd.

Av alla mål som under året lämnades till högsta förvaltningsdomstolen var 70 procent besvär över förvaltningsdomstolarnas avgöranden. Besvären över beslut av statsrådet och ministerierna utgjorde 6 procent, och målen som kommit från olika besvärsmånder 5 procent av målen. ■

Om rättskipningen år 2000

Högsta förvaltningsdomstolen avgjorde 4 574 mål under år 2000. Av dem avgjordes i 3 808 fall också själva rättstvisten, högsta förvaltningsdomstolen meddelade med andra ord materiellt rättsligt avgörande i sak.

Den största enskilda gruppen avgjorda mål utgjordes av besvären över statsrådets beslut 20.8.1998 om Europeiska gemenskapens nätverk Natura 2000. Besvären som inlämnades 1998 var 1 241 till antalet. Under handläggningen spjälkades en del av dem upp efter innehållet på olika diarienummer. Antalet Naturabesvär som avgjordes år 2000 var 1 638. Varje besvär avgjordes separat, men de sammanslogs till 694 beslut närmast enligt respektive Naturaområde. I beslutsfattandet deltog presidenten, 15 förvaltningsråd och 25 föredragande i sammansättningar med fem ledamöter.

Av alla mål som inkom under år 1998 utgjorde naturabesvären 27 procent, och de var den största gruppen av ären-

Lagskipningsärenden avgörs i allmänhet i sammansättningar med fem domare. I första avdelningens sammanträde (från vänster) förvaltningsrådet Marjatta Kaján, förvaltningsrådet Ritva Koljonen som ordförande, förvaltningsrådet Esa Aalto, äldre förvaltningssekreterare Leena Halila som föredragande, förvaltningsrådet Hannu Koskinen och förvaltningsrådet Niilo Jääskinen.

den någonsin i högsta förvaltningsdomstolens historia. I och med att de till största delen avgjordes under juni månad 2000 förlängdes den genomsnittliga behandlingstiden av avgjorda mål till 13,5 månader.

Sammanlagt 3 691 nya mål inlämnades hos högsta förvaltningsdomstolen år 2000. Den största gruppen av ärenden var skattebesvären med 28 procent av alla inlämnade besvär. Övriga stora grupper var socialmålen 14 procent, byggnads- och planeringsmålen 10 procent, miljö- och vattenmålen 6 procent, kommunalmålen 5 procent, tjänstemannamålen 5 procent, hälso- och sjukvårdsmålen 5 procent och utlänningsmålen 4 procent.

Mest ökade antalet inlämnade besvär i socialmål. Inom denna grupp inkom 472 besvär, jämfört med 419 året innan. Besvärssystemet för mål som gäller utkomststöd ändrades i början av år 1999 då det blev möjligt att söka ändring hos högsta förvaltningsdomstolen.

Vid en jämförelse av gruppernas relativa andelar med motsvarande siffror från tidigare år är det viktigt att beakta de stora grupperna av engångskaraktär. Under året 1998 inlämnades de ovannämnda 1 241 Naturabesvaren till högsta förvaltningsdomstolen. År 1999 inkom 657 besvär över sametingsvalet, och de avgjordes redan samma år. Bland målen som inlämnades under år 2000 fanns det inte någon motsvarande grupp.

Antalet anhängiga mål vid högsta förvaltningsdomstolen i slutet av år 2000 var 3183.

Merparten av de mål som behandlas i högsta förvaltningsdomstolen är inte underställda besvärstillstånd, utan parterna har rätt att söka ändring hos högsta förvaltningsdomstolen. De viktigaste grupperna som enligt respektive lagar förutsätter att besvärstillstånd först måste ansökas är skattemålen, utlänningsmålen

och målen som gäller utkomststöd. Å andra sidan har kriterierna för att bevilja besvärstillstånd i allmänhet definierats så att sökande av ändring hos högsta förvaltningsdomstolen inte enbart skall utgöra ett system för prejudikat eller förhandsavgörande.

Av alla mål som högsta förvaltningsdomstolen avgjorde under år 2000 omfattades 1016, eller ca 22 procent, av systemet med besvärstillstånd. Besvärstillstånd beviljades i 250 mål, eller ca 25 procent, och dessa mål avgjordes således också i sak. Högsta förvaltningsdomstolen beviljade besvärstillstånd till exempel i ca 27 procent av de skattemål som förutsätter besvärstillstånd.

Internationaliseringen har varit allmänt utmärkande för utvecklingen inom förvaltningslagskipningen. Tyngdpunkten i tillämpningen av gemenskapsrätten ligger tydligt i de nationella domstolarna. Av alla mål som behandlas av högsta förvaltningsdomstolen är det numera i ungefär en tredjedel fråga om tillämpning av gemenskapsrätten. Under år 2000 begärde högsta förvaltningsdomstolen förhandsavgörande av Europeiska gemenskapernas domstol i ett mål som gällde bil- och mervärdesskatt. ■

Om mervärdsbeskattningen

Raimo Anttila
förvaltningsråd

Mervärdesbeskattningen inom Europeiska unionen är mycket långt harmoniserad framför allt genom det sjätte momsdirektivet (77/388/EEG). Finlands mervärdesskattelag bereddes emellertid innan vårt medlemskap blivit aktuellt, och den avviker från direktivet både till sin struktur och till sin terminologi. Det finns därför ständiga motsättningar mellan direktivet och vår nationella lag. Direktivet åberopas därför rätt ofta som grund för avgörande av besvär, och det nämns också allmänt bland motiveringarna i högsta förvaltningsdomstolens (HFD) avgöranden.

Enligt en utredning spelade gemenskapsrätten en viktig roll i ett av fyra av de ca 80 publicerade avgöranden mervärdes-skattemål, som HFD meddelade under tiden 1.1.1997–30.6.1999. Efter denna period har gemenskapsrättens betydelse i besluten snarare ökat än minskat. Trots allt kan man allmänt konstatera att det inte finns någon konflikt mellan mervärdesskattelagen och direktivet och att direkt tillämpning av direktivet har förekommit bara i undantagsfall. Direktivets tolkningsverkan kommer däremot ofta till tillämpning.

Gemenskapsrättens betydelse och den nationella lagens mångtydighet har ökat mervärdesskattmålen proportionella andel i HFD och kanske också deras betydelse i förhållande till inkomstskattmålen. Särskilt tydligt framgår det här av de publicerade skattebesluten. Förändringen har givetvis också andra orsaker, såsom den effektivare

verksamheten i skatterättelsenämnderna och den redan tidigare inträffade stabiliseringen av inkomstskatteförfarandet. Mervärdesbeskattningen har i alla händelser utvecklats till en intressant och betydelsefull beskattningsform, vilket har kommit till synes inte bara i HFD utan också i litteratur och forskning inom skatterätten.

Beskattningen av sådana transaktioner som hänför sig till finansiering och fastigheter har visat sig vara det mest mångtydiga delområdet inom mervärdesbeskattningen. När det gäller HFD:s avgöranden inom dessa kategorier har tillämpningen av gemenskapsrätten snarare varit regel än undantag. Det förekommer motsättningar mellan direktivet och den nationella lagen. En stor del av besvaren gäller centralskattenämndens förhandsbesked, vilket också det är ett tecken på mångtydigheten och den ekonomiska betydelsen av den skattemässiga behandlingen inom dessa områden. Skattebesluten som gäller finansieringstjänster har dessutom en större internationell räckvidd än vad som är vanligt både inom EU och i förhållande till tredje land. Också därför har det varit överraskande att praxis inom EU är oenhetlig i många frågor som gäller finansieringstjänster.

Tills vidare har HFD begärt förhandsavgörande av Europeiska gemenskapernas domstol i ett enda mervärdesskattemål. Begäran framställdes den 15.3.2000 och gällde i första hand bilskatten, men omfattade också en accessorisk fråga om mervärdesskatten på bils katt. ■

Om social- och hälsovårdsmålen

Marita Liljeström
förvaltningsråd

Aila Linnakangas
förvaltningssekreterare

Vars och ens rätt till social trygghet är garanterad genom reformen av de grundläggande rättigheterna år 1995 och den nya grundlagen som trädde i kraft 1.3.2000. Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) tillämpar de grundläggande sociala rättigheterna i sin verksamhet genom en tolkning som gynnar de grundläggande rättigheterna.

Efter ändringarna av socialvårdslagen som trädde i kraft 1.1.1999 har det varit möjligt att ansöka om besvärstillstånd hos HFD i mål som gäller rätten till utkomststöd och stödets storlek. Behovet av rättsskydd framhävs i de här målen genom att utkomststödet har ett direkt samband med rätten till oundgänglig försörjning och omsorg som tryggas i grundlagen. Likaså har utkomststödet samband med de övriga grundläggande rättigheterna i synnerhet när det gäller de mindre bemedlade medborgarnas jämställda möjligheter att i praktiken utöva sina grundläggande rättigheter.

Besluten som gäller utkomststödet

År 2000 beviljade HFD besvärstillstånd i 18 mål som gällde utkomststöd, vilket utgjorde omkring tio procent av antalet ansökningar om besvärstillstånd.

Kommunernas skyldighet att ordna dessa tjänster prövades i sådana fall där stödet hade ansökts för makar som var bosatta i skilda kommuner, för betalning av hyresgaranti till en person som flyttade till en annan ort, för den sökandes barn som var bosatt utomlands, för en person som uppehöll sig tillfälligt utomlands och för utgifter för umgänge mellan en förälder och hennes barn som var bosatt i en annan kommun.

Besluten som gällde boende och boendekostnader var talrika. Kulturella rättigheter handlade det om i två mål, det ena gällde en gymnasieelevs och det andra en universitetsstuderandes skyldighet att i första hand ta studielån innan de har rätt till utkomststöd. Rätten till en egen kultur prövades i ett beslut enligt vilket en person kan ha rätt att täcka anskaffningsutgiften för en zigenarkjol med utkomststödet tilläggsdel.

För hälsovårdstjänsternas del avgjordes frågan om rätten till utkomststöd för utgifter som täcker privat hälsovård då en person hade sökt sig till privat vård på grund av väntelistan till hälsocentralen. HFD ansåg att det inte fanns grunder för utkomststöd då personen inte hade påvisat att vårdbehovet var tillräckligt tränande. Underhållsskyldighetens omfatt-

ning och dess försummelse handlade det om i en fråga som gällde förutsättningarna för att sänka utkomststödets grunddel då personen hade vägrat söka förvärvsarbete och i en fråga om huruvida föräldrarnas underhållsskyldighet hade upphört när det gällde en 18-årig gymnasieelev.

Ersättningen för uppehälle för en person som hade deltagit i utbildning för arbetssökande minskade inte hans utkomststöd. En person som var bosatt i glesbygden hade inte rätt att täcka sina resekostnader för att utträta ärenden med utkomststödets tilläggsdel, eftersom hon inte hade påvisat att hennes reseutgifter var större än de som ingick i grunddelen. HFD ansåg vidare att utkomststöd inte kunde beviljas för betalning av restskatt.

Kommunens skyldighet att ordna hälsovårdstjänster

Den grundlagsenliga rätten till hälsovårdstjänster prövas av förvaltningsdomstolarna i sådana situationer där en person enligt förfarandet för förvaltningstvistemål kräver hälsovårdstjänster eller motsvarande ersättning av kommunen. Personen kan vara missnöjd över att inte ha fått någon betalningsförbindelse för vården eller kräva att kommunen ersätter kostnaderna för privat hälsovård. Fenomenet är nytt och det avspeglar förändringarna i lagstiftningen och i praktiken som hälsovårdstjänsterna genomgick under 1990-talet. Statsstyrningen av resurserna ersattes i början av 1990-talet med ett självständigt resultatansvar för kommunerna, och därigenom minskade

statens möjligheter att övervaka att kommunerna uppfyllde sina skyldigheter. På grund av tjänsternas karaktär har substansen i kommunernas skyldighet att ordna tjänster å andra sidan alltid definierats med hjälp av allmänt utformade bestämmelser. Till följd av den ekonomiska recessionen som började vid samma tid blev både kommunerna och staten tvungna minska sina resurser för hälsovården.

Grundlagen förpliktar likväl staten och kommunerna att, enligt vad som närmare bestäms genom lag, tillförsäkra var och en tillräckliga hälsovårdstjänster. Grundlagen förpliktar också det allmänna att se till att de grundläggande rättigheterna tillgodoses i praktiken. Det allmänna skall således garantera denna grundläggande rättighet genom lagstiftningsåtgärder, genom att bevilja resurser och genom att ordna verksamheten på ett ändamålsenligt sätt.

Problemen som hänger samman med hälsovårdstjänsternas tillgänglighet kan inte i större skala lösas genom domstolsförfarande. Domstolarna innehar likväl en nyckelställning när det gäller den rättsliga bedömningen av kommunernas skyldighet att ordna tjänster. I ett avgörande i avdelningsplenium den 27.11.2000, liggare nr 3118, tillämpade HFD de nämnda bestämmelserna i grundlagen, tog ställning till principen om icke-diskriminering och prioriteringen av hälsovårdstjänster, kommunens skyldighet att ordna hälso- och sjukvård och den rättsliga betydelsen av kommunens egna anvisningar och rekommendationer. ■

Om nätverket Natura 2000

*Pekka Vihervuori
förvaltningsråd*

Natura 2000 är Europeiska unionens gemensamma nätverk av natur- skyddsområden som är valda i enlighet med Europeiska gemenskapens habitatdirektiv och fågeldirektiv. Den 20.8.1998 fattade statsrådet ett beslut om att föreslå och anmäla 439 områden enligt fågeldirektivet och 1 325 områden enligt habitatdirektivet för att införlivas i nätverket. Vissa av de föreslagna områdena hör till båda kategorierna.

Statsrådets beslut om Finlands förslag var enligt naturskyddslagen ett överklagbart beslut. Besvärsmålet hade bland andra berörda ägare av mark- och vattenområden, kommuner och vissa organisationer som bevakar naturskyddets eller markägarnas intressen. Som grund för besvären angavs beslutets lagstridighet. I det hänseendet var bestämmelserna om arter och livsmiljöer enligt fågel- och habitatdirektiven i nyckelställning.

Till högsta förvaltningsdomstolen (HFD) inlämnades 1 241 besvär som gällde omkring 750 olika skyddsområden. Några besvär riktades också mot det separata Naturaförslaget som Ålands landskapsstyrelse gjort. En besvärsskrift kunde gälla många olika skyddsobjekt och parter, medan samma skyddsområde kunde vara föremål för flera besvär. Huvuddelen av besvären omfattade krav på att slopa eller reducera skyddsområdena, men det fanns också ett stort antal besvär med

yrkanden att områdena skulle förstöras eller utökas. Antalet ändringssökande översteg totalt 5 000. Vissa besvär gällde statsrådets beslut i sin helhet.

Trots Naturamålets speciella särdrag behandlades de i HFD regelmässigt på avdelningarna i en sammansättning med fem ledamöter. Utöver miljöministeriets allmänna utlåtanden och utlåtanden om specifika områden och de berörda parternas redogörelser införskaffades också andra nödvändiga utredningar. HFD för rättade syn på sju områden av olika typ och i olika delar av landet.

De ändringssökande hördes med anledning av alla utlåtanden som ministeriet hade avgett till HFD, och de bereddes möjlighet att också på andra sätt studera det hopsamlade materialet. Materialets osedvanliga omfattning ställde HFD som arbetsgemenskap under beredningen inför en situation som krävde nya lösningar och mångsidig tillämpning av informationsteknik. Trots det avgjordes varje mål individuellt.

På grund av att skyddsområdena som föreslogs för Naturanätverket stod i samband med varandra, meddelades största delen av besluten samtidigt, till huvuddelen 14.6.2000. Sammanlagt meddelades 694 beslut på finska eller svenska. Deras sammanlagda textvolym omfattade över 40 000 sidor. Största delen av besluten gällde ett enskilt Naturaområde.

I omkring sju procent av alla besluten upphävdes statsrådets beslut helt eller delvis. Bland de godkända besvären fanns sådana som hade inlämnats av såväl ägare av mark- och vattenområden som också naturskyddsorganisationer. ■

Om verksamheten

Internationellt samarbete. Finlands rättssystem utgör en allt fastare del av det europeiska och globala rättssystemet. Därför har de internationella kontakterna blivit en del av de dagliga rutinerna i högsta förvaltningsdomstolen. Samarbetet mellan de högsta förvaltningsdomstolarna inom Europeiska unionen har blivit allt mer framträdande på senare år.

De högsta förvaltningsdomstolarna inom Europeiska unionen har ordnat möten sedan 1968 med två års intervaller. Till en början deltog de högsta förvaltningsdomstolarna i de dåvarande sex medlemsländerna i samarbetet.

De femton EU-ländernas högsta förvaltningsdomstolar och Europeiska gemenskapernas domstol formaliserade sitt samarbete i Wien i maj genom att bilda

en sammanslutning. Dess engelskspråkiga namn är *Association of the Councils of State and Supreme Administrative Jurisdictions of the European Union*, på franska *Association des Conseils d'État et des Juridictions administratives suprêmes de l'Union européenne*.

Styrelsen för sammanslutningen för de högsta förvaltningsdomstolarna i Europeiska unionens medlemsstater sammanträdde i Finland.

På plats var (från vänster) förvaltningsrådet Heikki Kanninen, president Fernando Manuel Azevedo Moreira (Portugal), president Tjeenk Willink (Nederländerna), sammanslutningens generalsekreterare, domare Yves Kreins (Belgien), president Pekka Hallberg, kanslichef Martine de Boisdeffre (Frankrike), president Clemens Jabloner (Österrike) och president Gunnar Björne (Sverige).

Under mötet i Wien valdes en sexmannastyrelse för sammanslutningen, dess ordförande är som första i tur presidenten vid högsta förvaltningsdomstolen, Pekka Hallberg. Styrelsen hade sitt första möte i oktober i högsta förvaltningsdomstolen.

Det traditionella samarbetet mellan högsta förvaltningsdomstolen och den högsta förvaltningsdomstolen i Sverige, Regeringsrätten, fortsatte likaså. Vidare träffades företrädare för högsta förvaltningsdomstolen, Regeringsrätten och de högsta domstolarna i de baltiska länderna i Stockholm.

Ordföranden vid Rysslands författningsdomstol, Marat V. Baglay, besökte högsta förvaltningsdomstolen. Företrädare för ett antal andra utländska domstolar och rättsliga myndigheter bekantade sig också med högsta förvaltningsdomstolens verksamhet.

Likaså besökte representanter för

Högsta förvaltningsdomstolens och förvaltningsdomstolarnas gemensamma markanvändnings- och byggdag hölls i stora plenisalen.

högsta förvaltningsdomstolen många utländska domstolar och deltog i internationella seminarier och möten. Den globala sammanslutningen för de högsta förvaltningsdomstolarna, AIHJA, hade sitt styrelsemöte på Cypern i april. Sammanslutningens namn är på franska *Association Internationale des Hautes Juridictions Administratives* och på engelska *International Association of Supreme Administrative Jurisdictions*. President Hallberg är medlem av styrelsen.

Förvaltningsdomstolsdagen. I november ordnade högsta förvaltningsdomstolen en förvaltningsdomstolsdag. I det gemensamma mötet för högsta förvaltningsdomstolen och de regionala förvalt-

ningsdomstolarna behandlades markanvändnings- och bygglagen. De omkring hundra deltagarna fyllde högsta förvaltningsdomstolens stora plenisal under förvaltningsdomstolsdagen.

Också annan utbildning och andra kontakter ordnades med förvaltningsdomstolarna och andra grupper. I september ordnades det redan traditionella mötet mellan representanter av högsta förvaltningsdomstolen, högsta domstolen och Helsingfors universitet i högsta förvaltningsdomstolen. Temat var "Lag och rätt i rättsstaten på 2000-talet".

Publicering av besluten. Högsta förvaltningsdomstolen publicerar sina principiellt viktigaste avgöranden i årsboken, som utkommer årligen i två delar. Målen som väljs för publicering är betydelsefulla för rättstillämpningen i andra likartade fall eller annars av allmänt intresse. I årsboken för år 2000 publicerades 77 avgöranden.

Av de avgöranden som publiceras i årsboken utarbetas också referat. De senaste referaten finns tillgängliga på högsta förvaltningsdomstolens Internetsidor (<http://www.kho.fi>). På högsta förvaltningsdomstolens Internetsidor publicera-

des år 2000 utom referat över de 77 avgörandena i årsboken också 119 andra prejudikat.

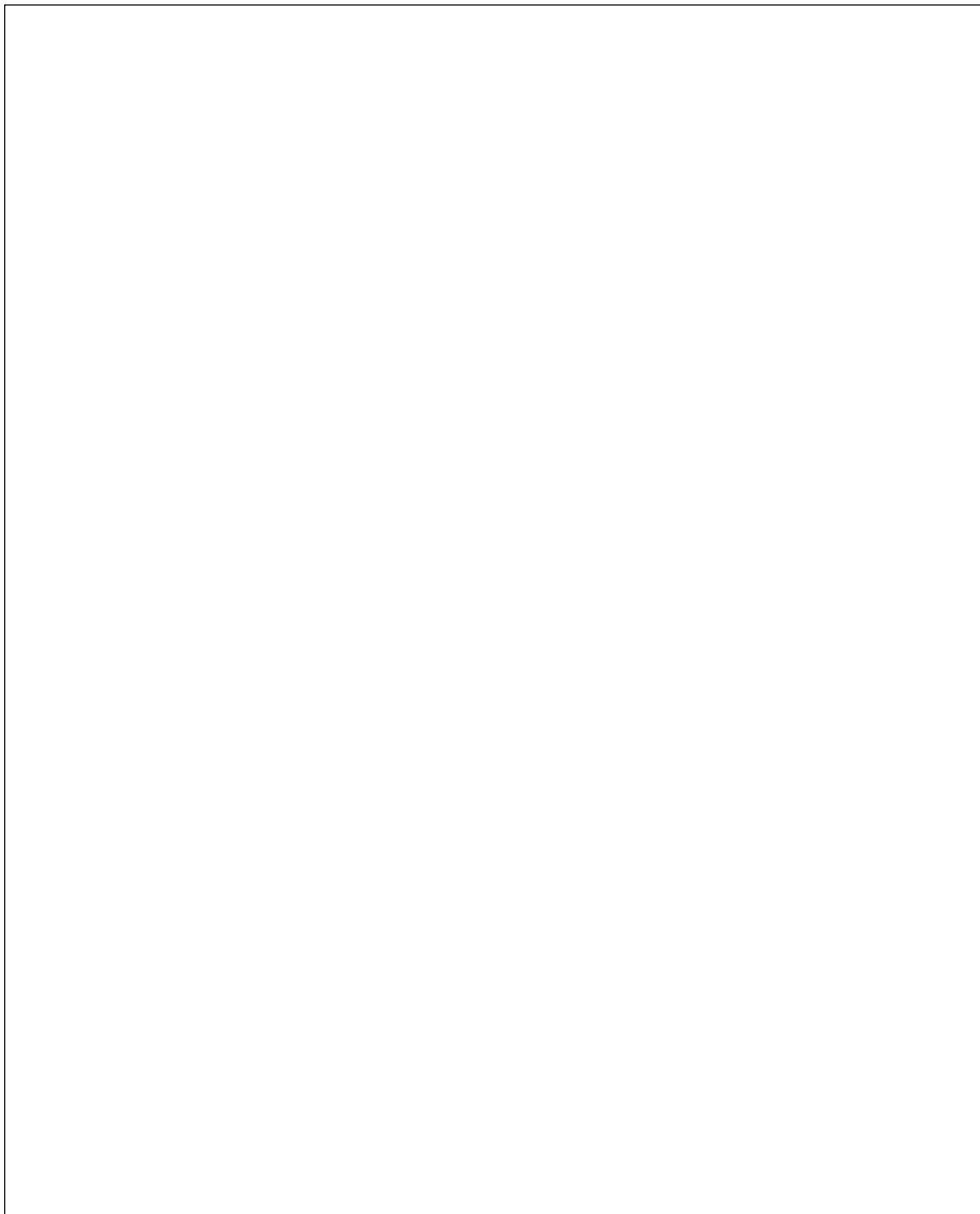
Beslutet om vilka avgöranden som skall publiceras i årsboken och vilka andra avgöranden som dessutom publiceras som referat fattas av ordföranden vid sammanträdena.

Referaten över högsta förvaltningsdomstolens avgöranden sedan 1944 finns tillgängliga bland annat i Finlex författningsdata (<http://www.finlex.fi>).

Utlåtanden. Utlåtande i ett stort antal fall begärs årligen av högsta förvaltningsdomstolen särskilt i frågor som gäller lagstiftning inom förvaltningen. Högsta förvaltningsdomstolens utlåtanden finns publicerade i årsboken.

De utlåtanden som gavs år 2000 gällde bland annat systemet för rättshjälp, avgifterna som skall erläggas till de regionala miljöcentralerna och miljötilståndsverket, utlänningslagen, lagstiftningen om vattenförsörjning, de transsexuellas ställning, behandlingen av ärenden vid konkurrensrådet och marknadsdomstolen, disciplinärenden som gäller domare, utökningslagen och ändringssökande i kyrkliga ärenden. ■

En pausdiskussion under förvaltningsdomstolsdagen: (från vänster) president Pekka Hallberg och överdomarna i förvaltningsdomstolarna i Kuopio, Uleåborg och Åbo, Risto Hakkarainen, Olli Karikoski och Veijo Luomanen.

För högsta förvaltningsdomstolens expeditionstjänster ansvarar (från vänster) vaktmästare Anssi Kaikko, vaktmästarchef Kari Joutsenlahti och vaktmästare Tapani Ruostela samt expeditionvakt Timo Rousku, som inte är på bilden.

Organisation och personal

S om domare vid högsta förvaltningsdomstolen tjänstgör presidenten och 20 förvaltningsråd. De kan kompletteras av extraordinarie förvaltningsråd. President för högsta förvaltningsdomstolen är sedan 1993 juris doktor Pekka Hallberg.

Inom högsta förvaltningsdomstolen arbetar ca 40 föredragande och ca 40 medlemmar av den övriga personalen. De är underställda kanslichefen.

Högsta förvaltningsdomstolen har tre avdelningar. Första avdelningen har bland annat hand om bygg-, kommunal- och tjänstemannamålen, andra avdelningen sköter skatte- och konkurrensmålen och tredje avdelningen social-, utlännings- och miljömålen. Avdelningarna är emellertid inte specialiserade bara på vissa grupper av ärenden, utan de kan behandla alla slags mål. Det sammanlagda antalet olika grupper av ärenden är omkring 160.

Lagskipningsmålen avgörs på föredragning i avdelningarnas sammanträden i normal sammansättning med fem domare. Utöver de lagfarna ledamöterna deltar två sakkunnigråd för respektive område i behandlingen av sådana mål som avses i miljövårdslagen och i mål som gäller patent, nyttighetsmodeller och

kretsmönster till integrerade kretsar.

Tre ledamöter kan fatta beslut om avslag av ansökan om besvärstillstånd. Principiellt viktiga lagskipningsmål kan avgöras i hela avdelningens sammanträde, så kallat avdelningsplenum, eller i högsta förvaltningsdomstolens plenum.

När ett lagskipningsärende blir anhängigt vid högsta förvaltningsdomstolen ansvarar avdelningens notarie och avdelningssekreterare för det första stadiet i målets beredning, framför allt skaffar de fram förklaringar och genmälen. Före sammanträdet utreder föredraganden målets faktiska och rättsliga omständigheter och ger ett förslag till avgörande. Efter den föredragandes muntliga och skriftliga redogörelse överlägger domarna och fattar sitt avgörande under sammanträdet.

För att utreda fakta kan högsta förvaltningsdomstolen förrätta syn eller hålla muntlig förhandling. Syn förrättas närmast i sådana mål som gäller miljön.

Följande medlemmar av högsta förvaltningsdomstolens personal avgick med pension under år 2000: förvaltningsrådet *Auvo Nieminen* 1.9.2000, förvaltningsrådet *Eliina Degener* 1.10.2000, referendarierådet *Liz Skurnik* 1.9.2000 och avdelningssekreterare *Reine Saine* 1.5.2000.

Högsta förvaltningsdomstolens personal 31.12.2000

Presidenten och de övriga domstolsledamöterna

President Pekka Hallberg.

Förvaltningsråden Timo Silenti, Ahti Rihto, Erkki Onikki, Ilmari Ojanen, Olof Olsson, Ismo Talikka, Ritva Koljonen, Esa Aalto, Pirkko Ignatius, Lauri Tarasti, Pirkko Lundell, Hannu Koskinen, Raimo Anttila, Tuulikki Keltanen, Marita Liljeström, Olli Nykänen, Heikki Karapuu, Pekka Vihervuori, Marjatta Kaján, Heikki Kanninen; *extraordinarie förvaltningsrådet* Niilo Jääskinen.

Miljösakkunnigråden Pertti Vakkilainen, Pentti Hannonen, Ilkka Hirsto, Heikki Kiuru, Pertti Seuna, Pertti Eloranta, Janne Hukkinen, Juha Kämäri.

Överingenjörsråden Karri Vartiainen, Pentti Uuspää, Tapani Jokinen, Allan Johansson, Matti Kleimola.

Förvaltningsråd på viss tid under år 2000 var dessutom Kari Kuusiniemi och Ritva Routio. Antti Saarialho skötte tjänsten som överingenjörsråd fram till 31.8.2000 och Veli-Matti Tiainen som miljösakkunnigråd fram till 31.5.2000.

Presidenten är ordförande för första avdelningen. Ordförande för andra avdelningen 31.12.2000 var förvaltningsrådet Ahti Rihto och ordförande för tredje avdelningen var förvaltningsrådet Timo Silenti.

Föredragande

Kanslichef Sakari Vanhala.

Referendarieråden Ilkka Pere, Marianne Båsk, Liisa Hyvärinen, Ilpo Havumäki, Paula Tenkanen, Tapio Kuosma, Marina Äimä, Matti Metsäranta, Tuulia Riikonen; *äldre förvaltningssekreterare* Kai Träskelin, Leena Halila, Kari Honkala, Matti Halen (tjänstledig), Eila Rother (tjänstledig), Hannu Ranta, Irma

Telivuo, Marja-Terttu Savolainen; *förvaltningssekreterare* Raimo Viitasaari, Marjo Snellman, Kari Nieminen, Anneli Tulikallio, Liisa Tähtinen, Marja-Liisa Judström, Marja Leskinen, Irene Mäenpää, Arja Niemelä, Marja Leena Kemppainen, Kristina Björkvall, Hannele Klemettinen, Anne Niemi, Kari Tornikoski, Mikko Rautamaa, Leo Kaasinen, Riitta Kreula; *visstidsförordnade förvaltningssekreterare* Marita Eeva, Petri Leinonen, Aila Linnakangas, Jaana Moilanen, Riitta Mutikainen.

Marja Ihto, *administrativ sekreterare*, arbetade som föredragande under år 2000. Visstidsanställda föredragande var dessutom Ilkka Hartikainen, Ulla-Maija Lindström, Riitta Länsisyrjä, Päivi Pietarinen, Ismo Räisänen, Hanna Vuojela och Elisabeth Vuorenhela.

Övrig personal

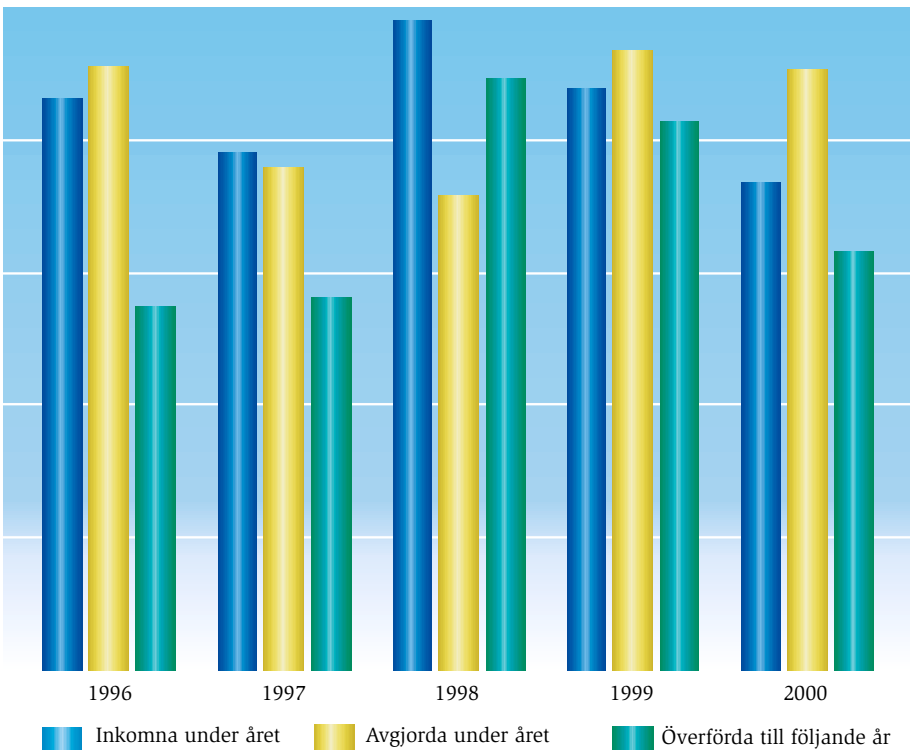
Informationschef Timo Ahvenniemi, *adb-jurist* Pekka Tuominen, *informationsexpert* Marja Halttunen (tjänstledig), *registrator* Eeva Väänänen-Silén, *notarier* Ritva Ingman, Vuokko Kantanen, Paula Kilponen, Marjatta Räsänen, Satu-Maarit Tarkkanen, *ekonomisekreterare* Marja Klaavo, *avdelningssekreterare* Liisa Hartikainen, Soili Palmu, Anne Sahlman, Kaarina Tallberg, *adb-planerare* Minna Ronkainen, *byråsekreterare* Merja Ahlfors, Tuula Harkio, Pirkko Heikkinen, Mirja Johansson, Heli Kalajainen, Liisa Martikainen, Elisa Nousiainen, Christina Nyberg, Terttu Näsänen, Tarja Piho, Maarit Romppanen, Anneli Ronimus, Piia Ronkainen, Sinikka Savolainen, Marja Tiihonen, Elina Tukiainen, Eila Viitaniemi, Raija Vuori, *vaktmästerichef* Kari Joutsenlahti, *expeditionsvakt* Timo Rousku, *vaktmästare* Tapani Ruostela, Anssi Kaikko, *projektsekreterare* Jani-Matti Isoviita, Carita Karlsson, Petteri Leppikorpi ■

Statistik

Arbetsläget åren 1985-2000

	Inkomna under året	Avgjorda under året	Överförda till följande år
1985	6118	6677	3403
1986	6130	6163	3367
1987	6367	6465	3269
1988	5739	5894	3116
1989	5285	5377	3024
1990	5219	5068	3183
1991	5435	5520	3108
1992	7118	5434	4807
1993	7147	6132	4903
1994	6523	7302	4059
1995	4807	5909	2948
1996	4377	4526	2756
1997	3910	3852	2772
1998	4904	3565	4441
1999	4372	4701	4094
2000	3691	4574	3183

Utvecklingen av arbetsläget åren 1996-2000

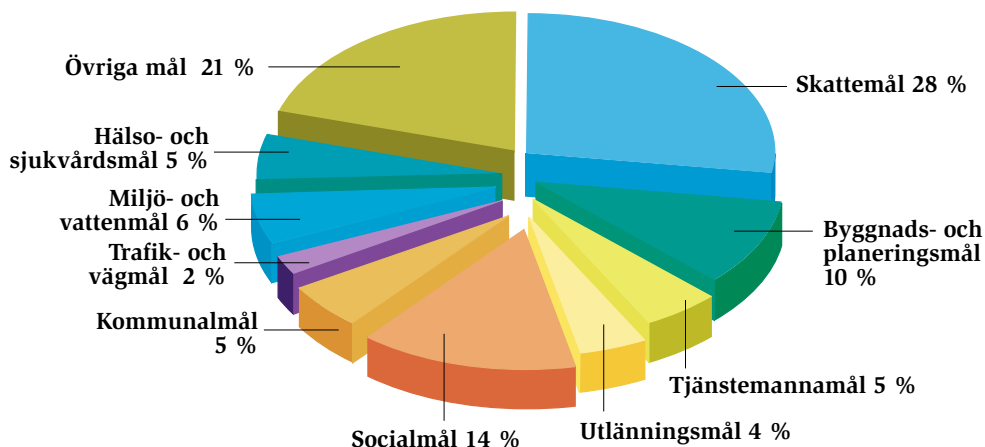
Inkomna mål enligt rättsområde åren 1997-2000

Besvärsmål	Antal				% av besvären			
	1997	1998	1999	2000	1997	1998	1999	2000
Skattemål	1122	977	927	921	31	21	24	28
Byggnads- och planeringsmål	512	403	380	317	14	9	9	10
Tjänstemannamål	210	327	192	168	7	7	5	5
Utlänningsmål	154	145	152	148	4	3	4	4
Socialmål	244	243	419	472	7	5	10	14
Kommunalmål	272	217	196	178	8	5	5	5
Trafik- och vägmål	70	98	90	71	2	2	2	2
Miljö- och vattenmål	243	231	244	211	7	5	6	6
Natura	0	1241	0	0	0	28	0	0
Sametingsmål	0	0	657	0	0	0	17	0
Hälso- och sjukvårdsmål	204	202	178	162	6	4	4	5
Övriga mål	580	495	580	689	14	11	14	21
Besvärsmålen sammanlagt	3611	4579	4015	3337	100	100	100	100

Ansökningsmål	1997	1998	1999	2000	1997	1998	1999	2000
Återbrytande	221	250	284	271	74	77	79	77
Återställande av försutten fatalietid	36	34	24	43	12	10	7	12
Annat	42	41	49	40	14	13	14	11
Ansökningsmålen sammanlagt	299	325	357	354	100	100	100	100

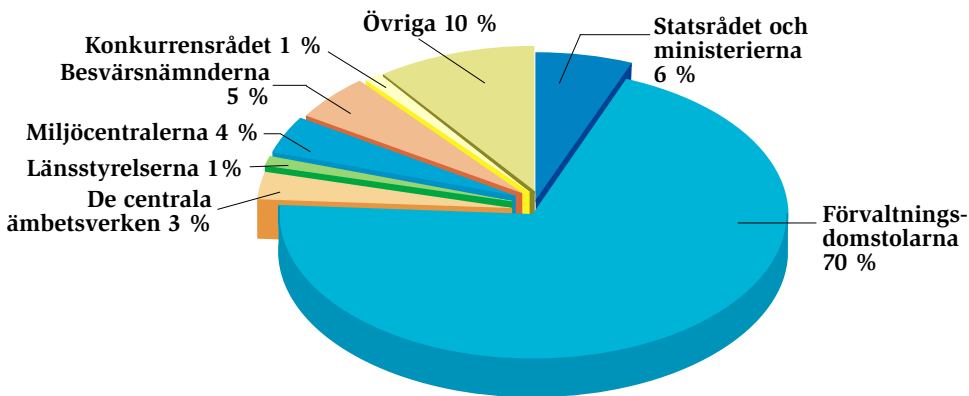
Alla mål sammanlagt **3910** **4904** **4372** **3691**

Inkomna mål enligt rättsområde år 2000

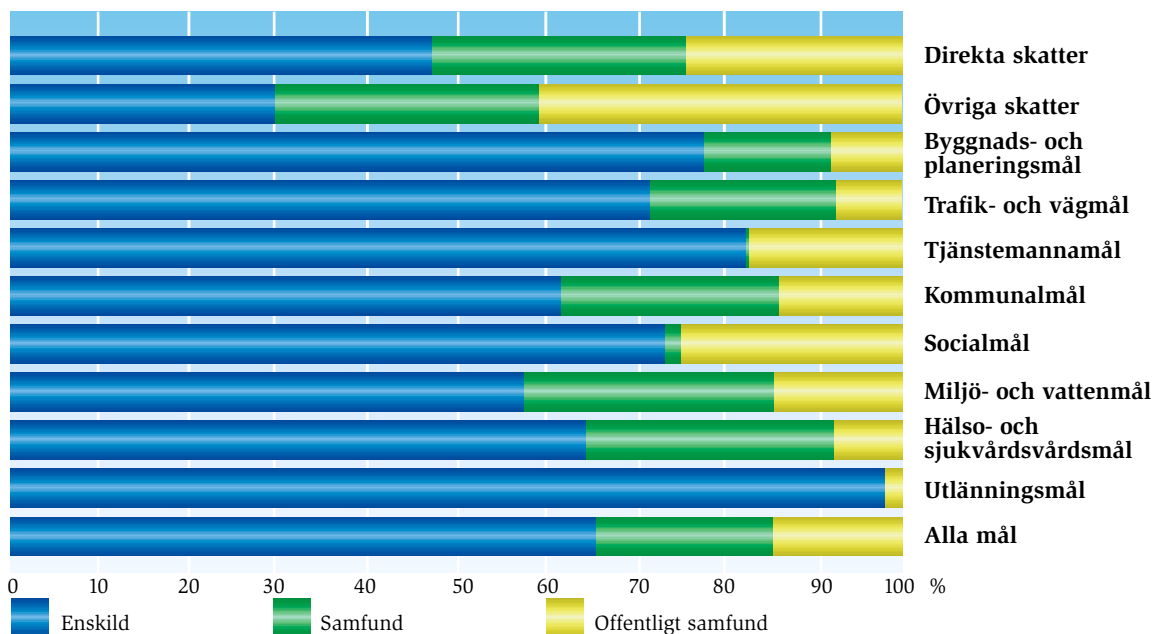

Inkomna mål enligt myndighet åren 1996-2000

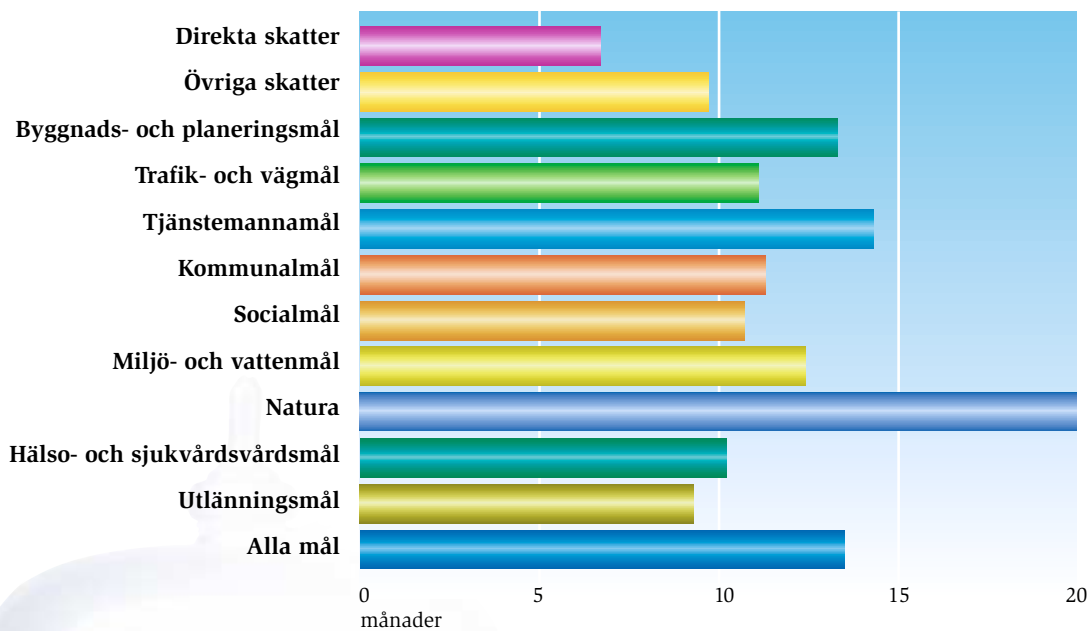
	1996	1997	1998	1999	2000
Statsrådet och ministerierna	321	347	1466	262	213
Förvaltningsdomstolarna	2268	2281	2362	2446	2605
Vattenöverdomstolen	79	77	43	51	0
De centrala ämbetsverken	234	204	125	129	100
Länstyrelserna	271	57	26	28	26
Miljöcentralerna	278	215	230	205	133
Besvärnämnderna					192
Konkurrensrådet					41
Övriga	926	729	652	587	381
Sammanlagt	4377	3910	4904	3708	3691

Inkomna mål enligt ändringssökande år 2000

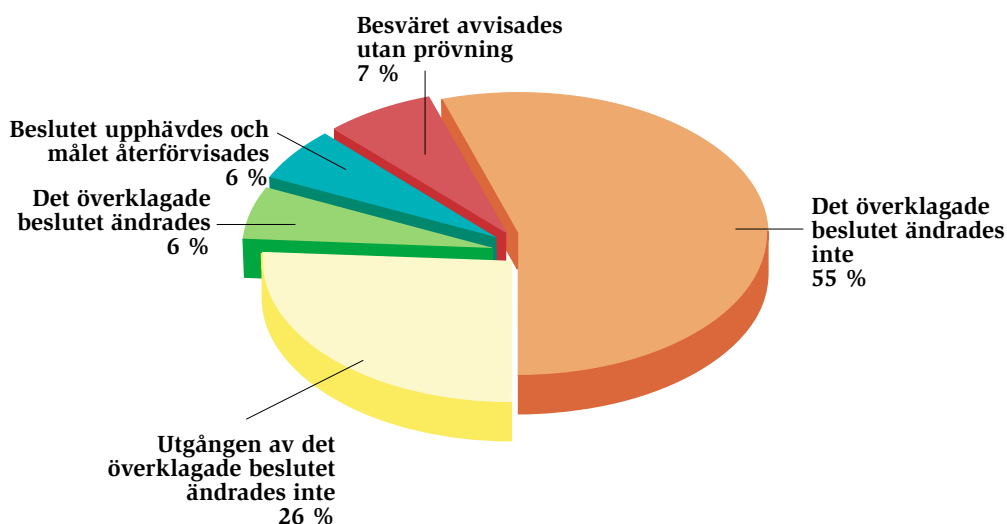
Målen genomsnittliga behandlingstid år 2000

Utgången av avgjorda mål

%

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
1. Beslutet i besvärsmål ändras inte (vare sig utgång eller motivering)	55,6	44,1	26,8	29,5	26,6	27,3	33,0
2. Utgången av beslutet i besvärsmål ändras inte (men väl motiveringen)	11,8	18,5	21,0	19,3	16,0	24,3	26,4
3. Beslutet i besvärsmål ändras (även utgången)	8,8	10,6	9,3	9,4	8,8	8,5	4,9
4. Ansökan om besvärstillstånd avslås	4,4	9,0	21,0	20,8	28,2	22,1	17,2
5. Beslutet upphävs och besvärsmålet återförvisas	7,3	7,5	7,9	7,6	4,8	5,5	6,0
6. Extraordinärt ändringssökande bifalls	1,1	1,1	0,6	1,2	0,9	1,1	0,7
7. Extraordinärt ändringssökande förkastas	4,2	3,0	5,9	4,9	6,6	5,0	4,7
8. Målet överförs till regeringen	0,5	0,5	0,3	0,3	0,2	0,1	0,0
9. Målet överförs till annan myndighet	0,0	0,2	0,1	0,3	0,7	0,3	0,3
10. Högsta förvaltningsdomstolen avvisar målet utan prövning	6,3	5,5	7,1	6,7	7,2	5,8	6,8

Mål anhängiga i slutet av år 2000 enligt ankomstår

	1996	1997	1998	1999	2000	Anhängiga i slutet av året
Besvär	2	0	37	364	1532	1935
Besvärstillstånd	0	0	4	145	811	960
Partiellt besvärstillstånd	0	0	0	0	1	1
Återbrytande	0	0	8	60	161	229
Återställande av försutten fatalietid	0	0	0	4	28	32
Klagan	0	0	0	2	15	17
Annan ansökan	0	0	0	0	9	9
Sammanlagt	2*	0	49	575	2557	3183

* Förhandsavgörande i målen har begärts av Europeiska gemenskapernas domstol.

Arbetsstatistik för högsta förvaltningsdomstolen år 2000

	Överförda från föregående år	Inkomna under året	Avgjorda under året	Det överklagade beslutet fastställdes	Det överklagade beslutet ändrades	Målet återförvisas	Besväret lämnas utan prövning	Avförda ur diariet	Anhängiga i slutet av året
A. Enligt rättsområde									
Statliga val		8	8		8				
Medborgerskap	30	44	55	27	1	1	26		19
Ålands självstyrelse	36	32	30	15	2	7	6	1	38
Asyl- och flyktingmål	36	99	97	81	3	8	5	2	35
Övriga utlänningsmål	32	103	90	69	7	6	8	2	44
Övriga statsrättsliga mål		1	1						
Sametingsval	7	2							9
Befrielse från avgifter	7	6	9	8		1			4
Återbetalning av förmån och skadestånd	1	6	2	2					5
Handlingars offentlighet	11	44	24	13		6	5	2	29
Datasekretess	2	7	2	2					7
Civilrättsliga juridiska personer	1	3	1	1					3
Förvaltningsklagan	1	2	1				1		2
Övriga allmänna förvaltningsmål	33	17	35	24	3	1	7	1	14
Statsunderstöd enligt prövning	3	11	9	6			3		5
Allmän rättshjälp	5	11	12	8	2		2		4
Arbetsavtals- och tjänsteförhållande (statstjänstemän)	24	35	27	22	2		3	1	31
Löner, arbetstid och semester (statstjänstemän)	12	5	9	5	3		1		8
Disciplin (statstjänstemän)	4	12	9	9					7
Övriga tjänstemannamål (statstjänstemän)	19	24	19	17			2		24
Kommunalval		1	1				1		
Kommunindelning	2	6	7	7					1
Kommunala stadgor	2	3	2	2					3
Beslut av kommunfullmäktige	57	71	45	40	2		3	2	80
Beslut av kommunstyrelse	37	46	31	23	5	2	1	1	51
Beslut av kommunala nämnder	43	37	34	21	5	2	6		47

	Överförda från föregående år	Inkomna under året	Avgjorda under året	Det överklagade beslutet fastställdes	Det överklagade beslutet ändrades	Målet återförvisas	Besväret lämnas utan prövning	Avförda ur diariet	Anhängiga i slutet av året
Arbetsavtals- och tjänsteförhållande	107	95	96	75	13	5	3	1	106
Löner, arbetstid och semester (kommunala tjänsteinnehavare)	19	17	12	8	2		2	1	23
Disciplin (kommunala tjänsteinnehavare)	13	7	12	7	4		1		8
Samarbete mellan kommuner	18	10	11	7	3		1		17
Övriga kommunalmål	3	13	5	4			1		11
Kyrkorätt	22	26	30	21	4		5		18
Pensionsmål	5	5	9	2			7		1
Folkbokföring		5	1	1				1	3
Förnamn och tillnamn	3	1	3	2			1		1
Övriga mål som gäller befolkningsförvaltningen		1							1
Skjutvapen	17	22	25	18	4	1	2		14
Allmän ordning, offentliga nöjen	6	4	6	4	1	1			4
Regionplan och generalplan	123	63	35	22	1	6	6	1	150
Detaljplan och tomtindelning	30	40	27	19		1	7	2	41
Byggnadsplan	23	12	17	14			3		18
Strandplan	34	22	26	21		4	1		30
Övriga planläggningsmål	3		2	1			1		1
Byggnadsstadga	1								1
Bygglov	40	54	39	28	4	4	3		55
Övriga tillstånd som gäller byggande	22	21	18	17		1			25
Undantags- och styckningstillstånd	75	73	62	57	2	1	2	2	84
Byggnadstillsyn och olovlig byggverksamhet	17	24	17	13		2	2		24
Rivning av byggnad		1	1	1					
Skydd av byggnad	9	14	12	7	1	3	1		11
Inlösningsförfarande enligt bygglagen		2							2
Övriga byggmål	10	20	10	3	2	3	2		20
Mål enligt markanvändnings- och bygglagen		20						1	19
Gata och byggnadsplaneväg	7	11	8	7			1	1	9

	Överförda från föregående år	Inkomna under året	Avgjorda under året	Det överklagade beslutet fastställdes	Det överklagade beslutet ändrades	Målet återförvisas	Besväret lämnas utan prövning	Avförda ur diariet	Anhängiga i slutet av året
Vatten och avlopp		4							4
Övriga mål som gäller kommunalteknik	1								1
Miljötillstånd	97	52	73	53	9	8	3	1	75
Förläggningstillstånd	1	3	1	1					3
Grannelagsförhållanden	3	2	5	5					
Avfallshantering	11	24	14	10	1	1	2		21
Hälsoövervakning	12	8	11	8	1	1	1		9
Bullerbekämpning	2	1	3	2			1		
Bekämpning av oljeskador	2	2							4
Terräng- och motorbåtstrafik	3	3	3	1	1		1		3
Marktäkt	25	26	27	25	1	1			24
Friluftsliv och camping	1	3	1				1	1	2
Naturskydd	11	7	7	6	1				11
Reklamskylt	2		2	1	1				
Övriga miljömål	6	7	8	8					5
Natura	1649	3	1638	1461	17	95	65	11	1
Djurskydd	1	3	2	2					2
Brand- och räddningsväsende, befolkningskydd	2		2	2					
Bostadsproduktion och -mål		1	1				1		
Inlösen	11	4	6	4			2		9
Förköpsrätt	2	3							5
Övriga fastighetsmål	5	7	7	6			1	1	4
Byggande i vattendrag	11	17	9	4	2	3			19
Grundvatten	1	5	3	3					3
Avledande av vatten för användning		1							1
Avledande av avloppsvatten	6	12	8	7			1		10
Fiskodling	5	4	7	7					2
Ersättningar	9	7							16
Övriga vattenmål	15	30	17	15	1	1			28
Allmän väg	5	16	6	4	2				15
Enskild väg	1	1	1	1					1
Övriga vägmål		1							1
Körkort och yrkeskörkortstillstånd	4	16	9	8			1		11
Bilskola	1		1			1			

	Överförda från föregående år	Inkomna under året	Avgjorda under året	Det överklagade beslutet fastställdes	Det överklagade beslutet ändrades	Målet återförvisas	Besväret lämnas utan prövning	Avförda ur diariet	Anhängiga i slutet av året
Yrkesmässig motorfordons- trafik	21	28	28	22		3	3		21
Böter och andra avgifter i trafiken	6	7	4	2	1		1		9
Järnvägstrafik, sjöfart, luftfart		1							1
Datakommunikation	1	22	1	1				1	21
Övriga kommunikationsmål		5							5
Mål som gäller sjömän, flygare osv		3	1			1			2
Hastighets- och viktbegränsningar	1		1	1					
Flyttning och skrotning av fordon	1		1	1					
Övriga mål som gäller fordon	8	11	7	7					12
Bank- och försäkrings- verksamhet	3	7	3		1				
Gruvdrift		4	7	5	4			1	6
Livsmedelshandel	1								1
Fastighets- och bostadsförmedling	1		1	1					
Hotell- och restaurangrörelse, serveringstillstånd	43	60	65	47	3	9	6	1	37
Övrig kontroll av näringsverksamhet	6	5	7	2	1	2	2		4
Konkurrensrätt, konsument- skydd, priskontroll	37	44	24	16	4	3	1		57
Övriga mål som gäller näringsverksamhet	5	7	4	3			1		8
Bolagsrättslig administration	5		4	3			1	1	
Handelsregistret	1								1
Patent och nyttighetsmodell	19	25	21	10	5	6			23
Mönsterskydd och varumärke	36	55	36	15	1	19	1	1	54
Exportgaranti och investeringsunderstöd	2	2	4	3			1		
Övrig ekonomiförvaltning	3		1	1					2
Grundskola och gymnasium	7	3	7	2	5				3
Yrkesundervisning	8	3	7	4	1		2		4
Universitet och högskolor	6	4	4	4					6
Socialvård	171	286	242	226	4	2	10	5	208

	Överförda från föregående år	Inkomna under året	Avgjorda under året	Det överklagade beslutet fastställdes	Det överklagade beslutet ändrades	Målet återförvisas	Besväret lämnas utan prövning	Avförda ur diariet	Anhängiga i slutet av året
Omhändertagande och barnskydd	52	116	90	71	4	12	3	2	76
Underhållsbidrag för barn	5	10	5	4	1				10
Specialvård för utvecklingsstörda	5	5	2	1		1			8
Handikappservice	39	84	54	35	6	8	5	2	69
Missbrukarvård	1		1		1				
Övriga sociala biståndsåtgärder	4	5	6	3		1	2		3
Övriga socialmål	6	13	9	6			3	2	8
Folkhälsoarbete	5	5	4	2	1		1		6
Mentalvård	41	122	111	102	1	1	7	5	47
Apoteksväsendet	42	24	37	27	2	7	1	1	28
Utövande av hälso- och sjukvårdsverksamhet		5	3	3					2
Livsmedelstillsyn	4		2				2		2
Övriga hälso- och sjukvårdsmål	4	12	6	2	2		2		10
Statsandelar och -stöd för undervisning	3	4						1	6
Statsandelar och -stöd för social- och hälsovården		1	1				1		
Utveckling av jordbruksproduktionen	2	3	5	4			1		
Befrämjande av skogsbruket		2							2
Växtskydd	2	2	4	1		2	1		
Rensköttsel	6	6	4	4					8
Jakt och fiske	9	13	4	3			1		18
Övriga jord- och skogsbruksmål	53	54	59	55		2	2	2	46
Sysselsättning och arbetslöshet	13	14	15	8	4		3		12
Lönegaranti	12	43	11	6		5			44
Arbetarskydd	1	2	1			1			2
Arbetskraftsförvaltning		11	6	6					5
Försvarsförvaltning	11	18	17	12	5				12
Justitieförvaltning	2	6	2				2	1	5
Övriga förvaltningsområden		1							1
Fri rättegång	5	32	8	4	4			1	28

	Överförda från föregående år	Inkomna under året	Avgjorda under året	Det överklagade beslutet fastställdes	Det överklagade beslutet ändrades	Målet återförvisas	Besväret lämnas utan prövning	Avförda ur diariet	Anhängiga i slutet av året
Beskattning av personlig inkomst	175	264	246	198	34	4	10	5	188
Beskattning av näringsinkomst	84	141	116	101	5	2	8	1	108
Beskattning av gårdsbruk	9	50	55	48	1	1	5		4
Förmögenhetsbeskattning	2	3	4	2	1	1			1
Centralskattenämndens förhandsbesked	16	32	29	25	3		1		19
Förskottsuppbörd och socialskyddsavgifter	17	43	36	33		1	2		24
Källskatt		4	1	1					3
Övriga inkomst- och förmögenhetsskattemål	11	13	13	10	2	1			11
Arvs- och gåvoskatt	23	37	47	38	8	1		2	11
Mervärdesskatt	80	181	95	78	15	1	1	2	164
Tullmål	23	84	19	16	1	1	1	1	87
Acciser	3	26	2	2					27
Bil- och motorcykelskatt	31	69	18	14	4				82
Skatt på motorfordon	4	3	3	2			1		4
Försäkringspremieskatt		4							4
Stämpelskatt	11	10	15	10	5				6
Överlåtelseskatt	8	25	11	10	1				22
Lotteriskatt		1							1
Avfallsskatt		1							1
Övriga skatter och avgifter	3	9	3	2			1		9
Sammanlagt	4139	3691	4574	3730	258	276	310	73	3183

B. Enligt rättsmedel

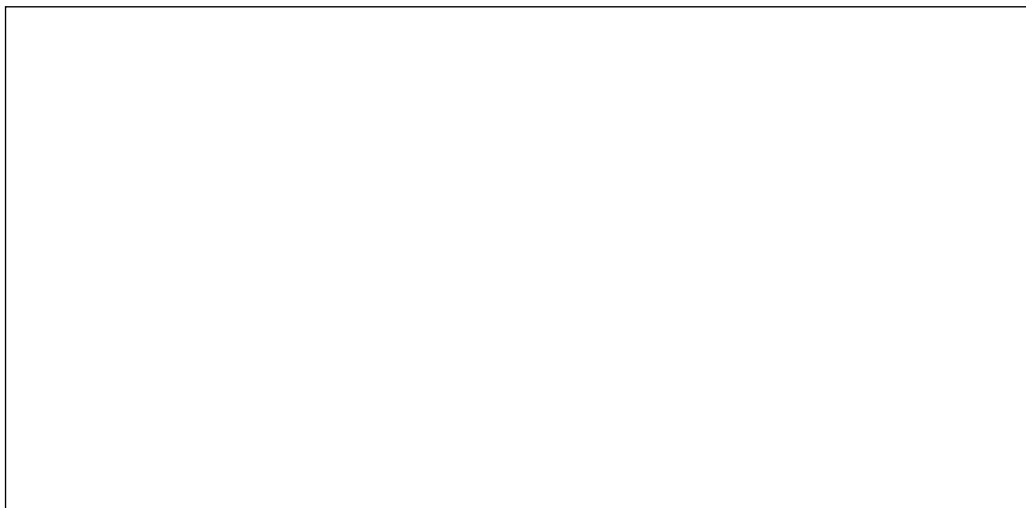
Besvär	3223	2007	3254	2637	148	239	230	38	1935
Besvärstillstånd	664	1329	1016	863	80	33	40	19	960
Partiellt besvärstillstånd		1							1
Återbrytande	222	271	254	195	27	3	29	12	229
Återställande av försutten fatalietid	14	43	24	19	2		3	1	32
Klagan	10	17	9	5			4	1	17
Annan ansökan	6	23	17	11	1	1	4	2	9
Sammanlagt	4139	3691	4574	3730	258	276	310	73	3183

Mål som inkommit från förvaltningsdomstolarna/länsrätterna åren 1997-2000

	1997	1998	1999	2000
Länsrätterna				
Nyland	735	946	902	69
Åbo och Björneborg	308	294	398	9
Tavastehus	321	276	250	10
Kymmene	152	109	81	3
S:t Michel	67	66	66	0
Kuopio	96	90	77	0
Norra Karelen	85	79	69	0
Vasa	166	133	142	14
Mellersta Finland	94	113	84	5
Uleåborg	175	167	186	2
Lappland	82	87	90	4
Sammanlagt	2281	2360	2345	116

	1997	1998	1999	2000
Förvaltningsdomstolarna				
Helsingfors			35	1089
Åbo			29	345
Tavastehus			6	293
Vasa			6	272
Kouvola			1	112
Kuopio			6	127
Uleåborg			8	150
Rovaniemi			4	90
Ålands förvaltnings- domstol	18	16	6	11
Sammanlagt			101	2489

De regionala förvaltningsdomstolarna

Helsingfors förvaltningsdomstol har sina lokaler i Östra Böle, adressen är Bangårdsvägen 9.

Enligt Finlands grundlag är de allmänna förvaltningsdomstolarna högsta förvaltningsdomstolen och de regionala förvaltningsdomstolarna.

Domstolarna är oberoende bland annat i förhållande till andra domstolar. Högsta förvaltningsdomstolen övervakar emellertid rättskipningen inom sitt eget behörighetsområde. Syftet har varit att säkerställa ett till alla delar välfungerande och effektivt system av förvaltningsdomstolar.

Länsrätterna har under de senaste årtiondena genom delreformer utvecklats till självständiga förvaltningsdomstolar. I början av november 1999 utfördes en betydande omorganisering av hela det

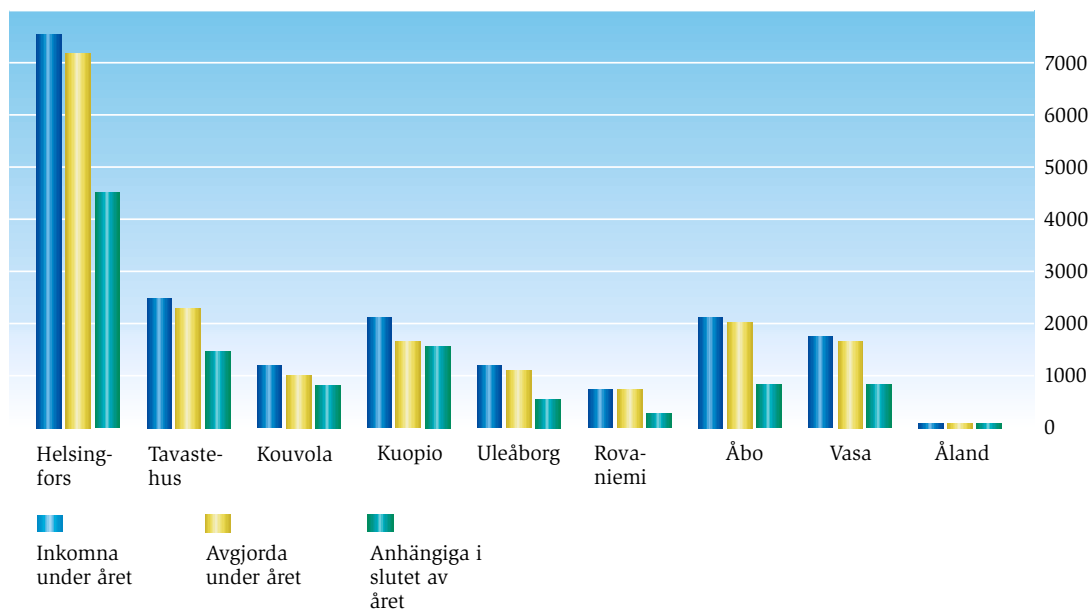
förvaltningsrättsliga lagskipningssystemet, då elva länsrätter omvandlades till åtta regionala förvaltningsdomstolar.

Genom lagen om förvaltningsdomstolar inrättades förvaltningsdomstolarna i Helsingfors, Tavastehus, Kouvola, Kuopio, Uleåborg, Rovaniemi, Åbo och Vasa. Förvaltningsdomstolarnas domkretsar består av ett eller flera landskap enligt lagen om landskapsindelningen. Dessutom är Ålands förvaltningsdomstol verksam i Mariehamn.

Asylmålen har koncentrerats till Helsingfors förvaltningsdomstol. Sökande av ändring i avgöranden som fattats med stöd av miljöskyddslagen har koncentrerats till Vasa förvaltningsdomstol. ■

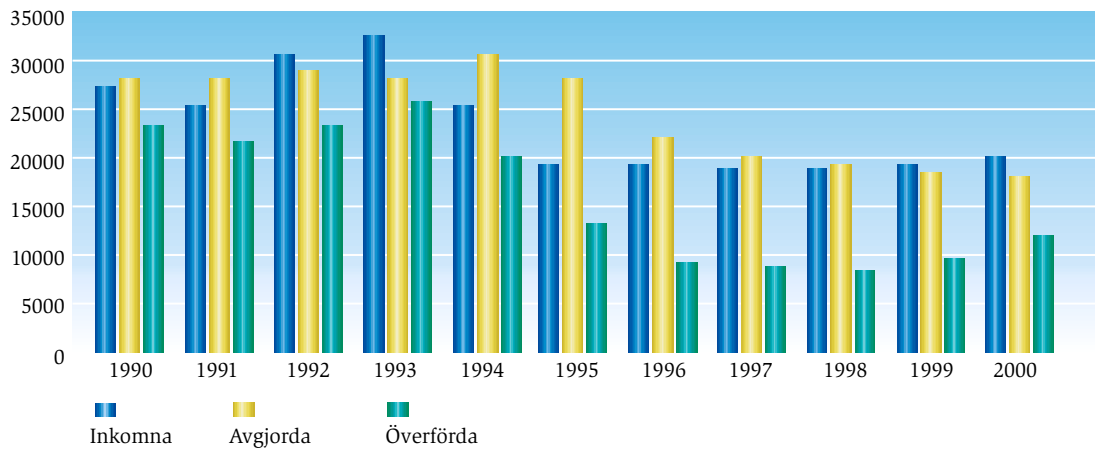
Arbetsstatistik för förvaltningsdomstolarna år 2000

	Anhängiga i början av året	Inkomna under året	Avgjorda under året	Undan- röjda under året	Anhängiga i slutet av året	Ändring +/-
Helsingfors	4326	7637	7213	0	4750	424
Tavastehus	1460	2635	2459	40	1596	136
Kouvola	541	1349	1052	0	838	297
Kuopio	1130	2361	1771	58	1662	532
Uleåborg	497	1349	1201	50	595	98
Rovaniemi	245	694	669	25	245	0
Åbo	844	2362	2158	81	967	123
Vasa	710	1843	1694	72	787	77
Åland	95	85	65	0	115	20
Sammanlagt	9848	20315	18282	326	11555	1707

Uppgifterna har meddelats av förvaltningsdomstolarna.

Utvecklingen av arbetsläget i förvaltningsdomstolarna åren 1990-2000

Redigering: Timo Ahvenniemi
Översättningar: Eurocapax Oy
Layout: Adplus Oy
Fotografier: Rauno Träskelin
Tryck: Koteva Oy

HÖGSTA FÖRVALTNINGS- DOMSTOLEN

*Unionsgatan 16
00130 Helsingfors
Telefon (09) 185 31
Fax (09) 185 3382
www.kho.fi*